

ŞAİRİN ÖNGÖRÜSÜ: SEZAI KARAKOÇ (ÜÇÜNCÜ DÜNYA SAVAŞI - UKRAYNA RUS SAVAŞI)

Kemal TİMUR*

Öz

Henüz ortaokul ve lise yıllarında, nasıl bir deha sahibi olacağının işaretlerini veren Sezai Karakoç, hayatının ileriki dönemlerinde bunu fazlasıyla başarmış bir şahsiyettir. Kendisi önemli bir şair olmakla birlikte şair ile ilgili de önemli görüş ve öngörülere sahiptir. 1960 yıllarında yazmış olduğu bir yazısında, eğer üçüncü bir dünya savaşı çıkacak ise bunun Hristiyanlık âlemini temsil eden Batılı devletler bloku ülkeler ile Komünist rejimi sembolize eden Ruslar arasında yaşanacağı öngörüsünde bulunur. Karakoç'a göre İslam'ın ilk çıkışında, Doğu imparatorluğu olan Fars ile Batı imparatorluğu olan Bizans vardır. Bu iki devlet ve medeniyet, insanlığı köle edinmek idealini, hep taşımışlardır. Mısır, Suriye, Irak, Anadolu gibi ülkeler ise, buradaki yerli halklarının değil; uzun süre ya Bizans, ya da İran'ın idaresinde bulunmuşlardır. İslam bu iki imparatorluğu yıkmakla, Ortadoğu, Afrika ve Asya halklarının köleliğine son vermiştir. Bu insanlara kendi kendilerini idare etme yolunu açmış, onları istiklallerine ve hürriyetlerine kavuşturmuştur. Batı fikir adamlarının İslam toplumlarıyla ilgili aldandığı en büyük noktalardan birisi İslam'ın, herhangi bir doğu sistemi olduğunu sanmalarıdır. İşte bu yazımızda Karakoç'un tüm bu düşünce ve öngörülleri irdelenip yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sezai Karakoç1, Savaş 2, Edebiyat 3, Rusya Ukrayna Savaşı 4.

* Prof. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Kahramanmaraş, ORCID: 0000-0002-3116-7087, Türkiye, kemaltimur@hotmail.com

FORESIGHT OF THE POET: SEZAI KARAKOÇ

(THIRD WORLD WAR – UKRAINE AND RUSSIA WAR)

Abstract

Sezai Karakoç, who shadowed out the brilliance he will have only just in the years of secondary and high school, is a person succeeding this in his next years exceedingly. As well as being an important poet, he also has important vision and foresight about poetry. In one of his writings written in 1960s, he predicts that if there will be a third world war, it will be between Western states that is representing Christianity world and Russia that is representing Communist regime. According to Karakoç, in the first sight of Islam, there are Persian that is the East Empire and Constantinople that is the West Empire. These two civilization and state had the ideal of chattelism always. Countries such as Egypt, Syria, Iraq and Anatolia have been at the helm of Constantinople or Persia for a long time not at the helm of aborigines here. Demolishing these two empire, Islam ended slavery of the public in Middle East, Africa and Asia. Islamism paved the way for these people self-government and restored them independence and freedom. One of the most wrong thought of Western scholars about Islam civilization is that they think Islam is any East system. In this writing, all of the thought and foresight of Karakoç will be studied and commented.

Keywords: Sezai Karakoç 1, War 1, Literature 3, Russia and Ukraine War 4.

GİRİŞ

Sezai Karakoç, Diyarbakır'ın Ergani ilçesinde, fakir bir ailenin çocuğu olarak, 1933 yılında hayata gözlerini açar. Babasının işi gereği çocukluğunun bir kısmını Elazığ'ın Maden ve Diyarbakır'ın Eğil ilçelerinde geçirir. Karakoç'un doğumu Cumhuriyetin ilanının onuncu yılına, ilkokul yılları ise ikinci dünya savaşının devam ettiği 1940'lı yıllara denk gelir. Karakoç'un babası Yasin Efendi, geleneklerine bağlı ve dindar bir şahsiyettir. Bu yönüyle küçük Sezai üzerinde büyük etki bırakır. Sezai'nin annesi de dindar olmakla birlikte, hep sessiz kalmayı tercih eden, pek konuşmayan ve az gıda ile beslenen muhafazakâr bir ev hanımıdır. Sezai Karakoç üzerinde annesinin de büyük tesirinin olduğu inkâr edilemez. Karakoç'un, çocukluğundan itibaren hayatı incelendiğinde, onun henüz ortaokul ve lise sıralarında iken, ileride büyük bir deha, düşünür, yazar, mütefekkir ve öngörülü bir şair olacağı tahmin edilir (Karataş, 2013, s. 37-41).

Diğer yandan Sezai Karakoç'un şiirini ve nesrini anlamak için yüksek ve derin bir edebiyat ve sanat birikimine sahip olmak gerekiyor. Zira onun nesirleri bile yerine göre şiir gibi derin anlamlar içerir. Hatta gazete ve dergilere yazdığı günlük yazıları bile sanat olarak üstün vasıflar içerirler. Yine Karakoç'un şiir ve nesirleri dikkatlice okunduğunda, hem onun bilgi derinliği, hem orijinal ve farklı bakış açıları, hem de büyük öngöruları dikkat çekmektedir.

1. ŞAİRİN ÖNGÖRÜLERİ

Henüz ortaokul ve lise yıllarında, nasıl bir deha sahibi olacağına işaretlerini veren Karakoç, hayatının ileriki dönemlerinde bunu fazlasıyla başarmış bir şahsiyettir. O, sanatının olgunluk dönemlerinde, bazı sosyal hadiselerle ilgili dile getirmiş olduğu görüşlerle dikkatleri üzerine çeker. Kendisi önemli bir şair olmakla birlikte şair ile ilgili de önemli görüş ve öngörülere sahiptir.

Karakoç'a göre şair, hem çağın propaganda ağına takılmamalı, hem de onun kurbanı olmamalıdır. Şair, her görüşten bağımsız olarak, bağlantısını öncelikle kendisi kurmalıdır. Her şeyin kiralandığı ya da kiralanabildiği bu asırda, şair, son derece dikkatli olmalı, bilerek ya da bilmeyerek kiralanma durumuna düşmemelidir. O, bazı ortak görüşlerce de kullanılmamalı ve kiralanmamalıdır. Ona göre şairin alnında şöyle bir levha asılıdır: "Satılık değildir, kiralık değildir." Şair, çağa karşı direnmelidir. O, asla çağdaş değildir; çünkü *o hep çağdan ileri fikirlere ve görüşlere sahiptir; ya da öyle bir şahsiyet olmalıdır* (Karakoç, 2007, s. 72-73). Yine şair, *ideolojilerin, sistemlerin ve süper güçlerin adamı olmamalıdır. Çünkü zaten şairin kendisi tek başına bile bir süper güçtür* (Karakoç, 2007, s. 75).

Şair, aynı zamanda bir toplum için başlı başına bir devrimdir. Şairden önceki topluluklar ile şairden sonraki topluluklar arasında bir fark olmalıdır. O, adeta esrarlı bir unsur gibi, cansız olan toplumu ya da toplumları bile harekete geçiren bir güce sahiptir. Çünkü şair, cansız duran toplumları, bir nevi diriltir (Karakoç, 2007, s. 47). Karakoç'a göre *şairleri olmayan milletler adeta yok hükmündedirler. Yine şairleri olmayan toplumlar ve milletler kendilerini pek fark edemezler. Ona göre böyle toplumlar pek yaşıyor da sayılmazlar* (Karakoç, 2007, s. 54).

Burada kısaca ifade edilen bu görüşler, aynı zamanda deha sahibi Karakoç'un şair için önemli tespitleri ya da öngörüleridir. Edebiyat tarihleri dikkatlice okunduğunda ve incelendiğinde bu düşüncelerin ne derece isabetli görüşler ve öngörüler olduğu da hemen fark edilecektir.

Şair, şiir, sanat, tarih ve diğer birçok konuda derin fikirlere sahip olan Karakoç, geçmişte yaşanan savaşlardan hareketle, ileride yaşanacak, ya da yaşanabilecek olaylar ve savaşlar hakkında da isabetli görüşler ileri sürer. Yine o, gelecekte çıkabilme ihtimali olan savaşlardan da bahseder ve bu konudaki düşüncelerini de çekinmeden dile getirir.

2. DÜNYA TARİHİNDE YAŞANAN SAVAŞLAR VE ÜÇÜNCÜ DÜNYA SAVAŞI

Karakoç'un 1960'lı yıllarda kaleme aldığı "İslam ve Savaş" adlı yazısı okunduğunda, günümüzde devam etmekte olan Rusya Ukrayna savaşını, onun sanki yıllar önce tahmin ettiği ya da öngöründe bulunduğu gibi bir kanaat oluşmaktadır. Karakoç, bu önemli yazısında, tarihte yaşanan savaşlardan ve Müslümanların başından geçen hadiselerden bahseder. Ayrıca Hristiyanların ya da diğer inançların savaş ile ilgili düşünceleri konusunda derin tahlillerde ve değerlendirmelerde bulunur. Tüm inançların ya da medeniyetlerin savaşa bakışından da söz eder. Bir de birinci ve ikinci dünya savaşlarından söz eder ve bu konularda da ilginç ve derin tahlillerde bulunur.

Karakoç'a göre savaş, tabiat çatışmalarının, insanlar arasına kaymış ve tarih içine uzamış bir biçimdir. Dolayısıyla ütopya ve fanteziler hariç, insan durumunun söz konusu olduğu her yerde, onu bir veri olarak almak ve insani şartların başlıcalarından saymak gerekir. **Hristiyanlığın hemen hemen her konuda ve durumda olduğu gibi, savaş konusunda da, realiteden kopuşu, kaçışı, devekuşu davranışı, hayallere sığınışı ve hülyalara kapılışı karşısında; İslamiyet, savaşı bir gerçek realite olarak kabul etmiş ve onu bu şekilde kontrol altına almıştır.** Yine Hristiyanlık, *teoride savaşı inkâr ettiği halde, pratikte ona karşı en ufak bir barikat dahi kuramamıştır.* Nitekim onun bu tutarsız tavrı, Roma Devleti'ni meşrulaştırmaktan başka bir şeye de yaramamıştır. Dolayısıyla tarihte Hristiyan ve Roma medeniyeti çatışması hep yaşanmıştır. Öncesinde bunlar yaşandığı gibi Roma Devleti, Hristiyanlığı resmen kabul ettikten sonra da, savaşlar vasıtasıyla, insanları ezmeğe devam etmiştir. Dolayısıyla Roma İmparatorluğu'nu asıl yıkan Hristiyanlık ideolojisi değil; onun ırkçı düşüncesi ve buna bağlı olarak gerçekleştirmiş olduğu haksız akınlarıdır. Hristiyanlığın genel ve her zaman geçerli bir kaide gibi dile getirdiği, aslında ise, yalnız haksız ve zalim zorbalara için doğru olan, *"kılıçla kalkan, kılıçla helak olur"* paradoksu, bizzat Hristiyan devletler ve ırklar tarafından dikkate alınmamış ve dolayısıyla bu durum suistimal edilmiştir (Karakoç, 2011, s. 93).

Sezai Karakoç'a göre Roma İmparatorluğu asıl kılıca dayanır ve dolayısıyla haçlı seferlerine çıkan Hristiyanların tek güveni de maddi güç ya da kılıç olmuştur. Nitekim onların bu akınları/işgalleri, ancak Selahaddin-i Eyyubi'nin, ipeği bile ikiye bölen, kılıcıyla temizlenebilmiştir. 17. yüzyıldan günümüze, Doğuyu sömürmek için savaşın her türlü, Hristiyan Batı'nın sık sık randevu verdiği; ya da başvurduğu bir yöntem olmuştur. **Bunun sonucunda yirmi yıl ara ile iki cihan savaşının çıkarıcıları yine onlar olmuştur. Dolayısıyla**

dünyayı yok olmanın eşiğine getiren ve insanı adeta kavuran silahların, teknik ve usullerin bulucusu yine Hristiyan Batılılar olmuştur. Böylece, teoride, savaşı reddeden Hristiyanlık, pratikte, bütün insanlığı savaşta yok etmenin her yönünü, her türlüşünü denemiş ve her imkânını kullanmıştır (Karakoç, 2011, s. 94).

Karakoç'a göre **komünistler de dillerinden "barış" kelimesini düşürmedikleri halde, dünya ihtilallerinin, yakış ve yıkışlarının, farklı bölgelerde yaşanan iç savaşlarının sorumluları olarak, Hristiyan Batılılar gibi, onlar da büyük pay sahibi olmuşlardır** (Karakoç, 2011, s. 94).

Dolayısıyla Karakoç'a göre **üçüncü bir dünya savaşı da, pek muhtemel olarak, bu iki savaş düşmanı (yani Hristiyanlık âlemini temsil eden Batılı devletler bloku ülkeler ile Komünist rejimini sembolize eden Ruslar) yüzünden ve onların arasında çıkacak ve belki de insanlığın ve muhakkak olarak da bu çağ şartlarının da sonu olacaktır** (Karakoç, 2011, s. 94). Ukrayna Rus savaşının devam ettiği bu günlerde, Karakoç'un yaklaşık altmış yıl önceki¹ **bu tespiti ve öngörüsü çok manidardır.** Bu yazıyı kaleme aldığımda Ukrayna ile Rus savaşının çıkışının üzerinden 63 gün geçmişti ve hâlâ tüm şiddetiyle devam etmekteydi. Bu savaş, görünüşte her ne kadar **Ukrayna ile Rusya** arasında çıkmış gibi olsa ve öyle görünse de aslında eski komünist bir rejim olan Sovyet ve Sosyalist Cumhuriyeti Birliğini temsil eden Rusya ile Batılı Hristiyan devletleri arasında devam etmektedir. **Dolayısıyla bu başlamış olan savaşın ne zaman biteceği ya da nasıl sonuçlanacağı da henüz belli değildir.** Ya da Sezai Karakoç'un altmış yıl önce tahmin ettiği ya da **öngördüğü üçüncü bir dünya savaşına mı evrilecektir?** Onu da zaman gösterecektir. Bu arada **Hristiyan Batı'nın başında ABD'nin olduğunu da özellikle vurgulamak gerekir.**

3. İSLAM VE SAVAŞ

İslam ve savaş ya da İslamiyet'in savaşa bakışıyla ilgili tarih boyunca yüzlerce değerlendirme yapılmıştır.² Karakoç, İslamiyet'in, savaşı, büyük bir realite olarak kabul ettiğini, onu görmezlikten gelmenin faydasızlığını bilen bir mutlaklık görüşüne sahip olduğunu vurgular. Dolayısıyla İslamiyet, bu konuda inkâr ve ret gibi hayali ve fantastik yollara hiçbir zaman kaçmamış, bu alanda adeta realitenin yüreğine doğru yürümüş ve her

¹ Bu yazılar, 1960'larda *Diriliş* dergisinde yayınlanmıştır.

² Özel, Ahmet, (1993), *TDV Ansiklopedisi*, "Cihad" Maddesi, Cilt: 7, İstanbul, s. 527-531; Topaloğlu, Bekir, (1993), *TDV Ansiklopedisi*, "Günümüzde Cihad" Maddesi, Cilt: 7, İstanbul, s. 531-534; Atar, Fahrettin. (2010), *TDV Ansiklopedisi*, "Şehit" Maddesi, Cilt: 38, İstanbul, s. 428-431.

meselede olduğu gibi onu da *şahdamarından* yakalamayı başarmış bir medeniyettir. İslamiyet'e göre savaş, bazı zamanlar için kaçınılmazdır. Yine savaş, bir ideal değil, hakikat idealini inşa ediş vasıtalarından; ya da kesin sonuç alan vasıtalarından biridir (Karakoç, 2011 s. 94).

Karakoç'a göre asıl mesele, savaşı bir fırsat olarak görüp onu iyi değerlendirmek ve anlamlandırmaktır. Ayrıca savaşı uslandırmak ve kontrol altına almaktır. Dolayısıyla İslam'da savaş için savaş yoktur; ancak sulh ve hakikat için savaş vardır. Asıl bu tarzda olan savaş, asıl insan ruhunun sağlık durumudur. Savaş, kimi zaman en lirik, en romantik, en gönübirlikten kurtuluş ve en çok da nefisten arınış halidir. Allah yolunda can vermeğe kadar gitmek, savaşın ancak kutsal yola adanması, yani "cihad", Müslüman idealistlerinin fedakârlık ve feragatlerinin adeta ufkudur. Karakoç'a göre savaştan önceki Müslüman ile savaştan sonraki Müslüman arasında, büyük dini derece farkları vardır. Harpten önceki Müslüman ile harpten sonraki Müslüman arasında, su verilmiş bir çeliğin ham demirden; ateşte pişmiş bir çömleğin topraktan; yüksek fırında eriyip saflaşmış madenin, yeraltındaki maden taşından farkı kadar bir fark vardır. Müslüman, yerine göre savaşarak şehit olur ve görünmeyen dünyayı da görür hale gelir. Burada adeta eşyanın zarı çatlar ve alelade şartların tiftiği de atılır. Şehit olan Müslüman, bunları yaşarken, gazi olarak dönen kahraman da gerilerde kalmış olan Müslümanlara, kimsenin çıkamadığı dağ uçlarından devşirip getirdiği eşsiz kokulu ve görülmemiş renkli, tadılmamış ballı bitkiler gibi harikalardan, garip, yabancı; fakat ölüm ve sonsuzluk ıtrlarıyla ıtrılı, desenleriyle desenli buketler getirir. O, ayrıca yeni doğan ışık başlı Müslüman çocuklarının üstüne savaş zemzemleri de saçar (Karakoç, 2011, s. 95).

4. İSLAM'DA SAVAŞ AHLAKI

Karakoç'a göre İslam'da ya da Müslümanlarda savaş nefis ve nefsi tatmin için yapılmaz. Tam tersine nefse karşı yapılır. İslam'da küçük "cihad", dış zulme; büyük cihat ise iç zulme karşı açılan bir savaştır. Biri ferdi ve psikolojik, öbürü insanlık için, tarihi ve sosyolojik bir temizleme aracıdır. O bir nevi: "*Nehyi anil münkerin pusatlanışı, donanışı ve taarruz*" halidir. O, aynı zamanda "*emri bil ma'rufun kılıç ve kalkanı*"dır. Eski deyişle, "*efradını cem için ağyarını men*"dir. İslam düşüncesi, savaş gibi vasıtalar ile insanları hiçbir zaman dine zorlamaz. Sadece kendisiyle insanlık arasına gerilmiş zulüm, küfür, yanlış inanışlar ile zorbalıkların perde ve engellerini savaşla ortadan kaldırmaya çalışır (Karakoç, 2011, s. 96).

Müslüman için, savaş gibi engeller ortadan kalktıktan sonra, o, dinde zorlama yoktur, kutsal ölçüsüne de uyararak, insanı dine inanıp inanmamakta serbest bırakır. Bundan sonra fikri dönem başlar. İslam savaşçılarının, tam düşmanını öldüreceği sırada, ona şehadet teklif etmesi, onu ölüm korkusu altında Müslüman olmaya zorlamak anlamı taşımaz. Burada sırf zorbalanın zoruyla savaşa katılmaya mecbur olmuş bir kişiyi, savaşın olağanüstü şartları içinde de olsa, öldürmek gibi bir duruma düşmemek gibi, çok ince bir sır vardır. Bu durum, insanoğlunun vicdan hürlüğüne, her yerde ve her şartta, saygı anlamı da içerir (Karakoç, 2011, s. 97).

Karakoç'a göre İslam'da, toprak için, mal için, fayda ve dünya için savaş yoktur. Sadece Allah için, hak ve hakikat için, gerçek insanlık için savaş vardır. Müslüman, hakkı, adaleti, insanın gerçek dini bulma imkânını yok eden zorbaları ortadan kaldırarak, insanları gerçek hürriyetlerine kavuşturmak ve onlarla tam bir hürriyet havası içinde ilgi kurmak, kendi mesajlarını ona ulaştırmak için savaşı zaruri görür. O, adeta en hayati bir haberi, ilgisine ulaştırmak için yollarda karşısına çıkan her engeli söken, haydutları tepeleyen şimşekten hızlı bir süvari gibidir (Karakoç, 2011, s. 97).

SONUÇ

Henüz ortaokul ve lise yıllarında, nasıl bir deha sahibi olacağının işaretlerini veren Karakoç, hayatının ileriki dönemlerinde bunu fazlasıyla başarmış bir şahsiyettir. Kendisi önemli bir şair olmakla birlikte şair ile ilgili de önemli görüş ve öngörülere sahiptir.

1960 yıllarında yazmış olduğu bir yazısında, eğer üçüncü bir dünya savaşı çıkacak ise bunun Hristiyanlık âlemini temsil eden Batılı devletler bloku ülkeler ile Komünist rejimi sembolize eden Ruslar arasında yaşanacağı öngörüsünde bulunur.

Karakoç'a göre İslam'ın ilk çıkışında, Doğu imparatorluğu olan Fars ile Batı imparatorluğu olan Bizans vardır. Bu iki devlet ve medeniyet, insanlığı köle edinmek idealini, hep taşımışlardır.

Mısır, Suriye, Irak, Anadolu gibi ülkeler ise, buradaki yerli halklarının değil; uzun süre ya Bizans, ya da İran'ın idaresinde bulunmuşlardır. İslam bu iki imparatorluğu yıkmakla, Ortadoğu, Afrika ve Asya halklarının köleliğine son vermiştir. Onlara kendi kendilerini idare etme yolunu açmış, onları istiklallerine ve hürriyetlerine kavuşturmuştur.

Yine İslam, Doğu ve Batı emperyalizmine de son vermiştir. Karakoç'a göre misyoner mantığı ister ki, Müslümandaki savaşçı ruh bir an önce ölsün ve böylece zalimliğini ve

sömürücülüğünü daha rahat yapabilsin. Dini sadece bir maske gibi saklayan Batılı da onu ebediyete kadar kölesi olarak tutsun.

Netice olarak, Doğu, Batı ve İslam ile ilgili önemli öngörülerde bulunan Karakoç, İslam'ı hep orta yol, istikametli medeniyet olarak vasıflandırır ve şu tespitlerini de önemle vurgular:

“Bu din garip geldi, garip gidecek” kutsal tespitinin tarihe uygulanmasının kaçınılmaz sonucu olarak asıl olan İslam'ın istiklâlidir.

Batı fikir adamlarının İslam toplumlarıyla ilgili aldandığı en büyük noktalardan birisi İslam'ın, herhangi bir doğu sistemi olduğunu sanmalarıdır.

Karakoç'a göre bizden öncekiler, kendilerini, İslam ile yetinmeyip bir parça Doğululaştırdıkları için hem kültürümüzü, hem de medeniyetimiz ve gücümüzü kaybettik. Bizler de kendimizi, hep Batılılaştırmak, sürekli Batılılaştırmak istediğimiz için bir türlü gerçek ve sağlam bir kültür ve medeniyet gücünü elde edemedik.

KAYNAKÇA

Atar, F. (2010). *TDV ansiklopedisi*. Şehit maddesi. Cilt: 38. TDV Yayınları.

Karakoç, S. (2007). *Edebiyat yazıları I*, Diriliş Yayınları.

Karakoç, S. (2011). *İslam*, Diriliş Yayınları.

Karataş, T. (2013). *Doğunun yedinci oğlu sezai karakoç*. Kaynak Yayınları.

Özel, A. (1993). *TDV Ansiklopedisi*. Cihad maddesi. Cilt: 7. TDV Yayınları.

Topaloğlu, B. (1993). *TDV ansiklopedisi*. Günümüzde cihad maddesi. Cilt: 7. TDV Yayınları.